

PARLAMENTUL ROMÂNIEI SENAT

EXPUNERE DE MOTIVE

Apărarea sănătății animalelor și realizarea siguranței alimentelor la parametrii prevăzuți de legislația comunitară transpusă constituie obiective majore ale României și ale celorlalte state membre ale Uniunii Europene.

Recunoașterea indemnității teritoriului României față de unele boli transmisibile ale animalelor care pot influența direct sau indirect schimburile comerciale cu animale vii, produse și subproduse de origine animală este obiectivul fundamental al activităților de supraveghere, prevenire și combatere a bolilor transmisibile ale animalelor.

Proprietarii dețin adesea, în gospodăriile lor, mai multe porcine, care exced necesarul pentru consum familial. Deținerea unor astfel de animale în gospodării prezintă în general un risc major în controlul bolilor pentru care nu există mijloace specifice de prevenire a acestora (vaccin) sau posibilitatea de tratament a acestora. Pentru aceste boli singura formă de prevenire a difuzării acestora este controlul circulației animalelor vii și a produselor provenite de la acestea. Existența exploatațiilor care dețin zeci de porcine sub masca „subzistenței”, fără măsuri de biosecuritate, alimentează comerțul ilegal cu porci și mișcările necontrolate de animale. Transporturile ilegale continuă deoarece sancțiunile actuale nu sunt corelate cu gravitatea riscului epidemiologic creat.

În plus, anchetele epidemiologice arată că focarele din fermele comerciale sunt adesea cauzate de presiunea virală din exploatațiile noncomerciale vecine, unde biosecuritatea este precară.

Măsurile de prevenire și control pentru fiecare boală transmisibilă a porcinelor ar trebui să fie special concepute pentru a se potrivi profilului epidemiologic unic al bolii respective, consecințelor ei, precum și răspândirii sale în România sau Uniunea Europeană. Așadar, normele de prevenire și control aplicabile în cazul fiecărei boli ar trebui să fie specifice speciei sensibile, raportat la acele boli.

În contextul epidemiologic actual al evoluției pestei porcine africane (PPA) în România, se impune luarea de măsuri urgente pentru combaterea acestei boli pe teritoriul României.

Ținând cont de faptul că PPA reprezintă un risc foarte crescut pentru creșterea porcinelor, precum și pentru populația de mistreți, prevenirea, controlul și eradicarea PPA trebuie să fie o prioritate pentru România. Acest obiectiv ar trebui atins prin aplicarea de măsuri armonizate, adaptate la specificul fiecărui tip de exploatație prin intermediul unui plan de măsuri de urgență pentru supravegherea, prevenirea și controlul pestei porcine africane în România care include și măsuri de control în zonele de restricție, așa cum sunt stabilite în REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2023/594 AL COMISIEI din 16 martie 2023 de stabilire a unor măsuri speciale de control al pestei porcine africane și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/605.

De la prima semnalare a prezenței virusului PPA în România, la data de 31.07.2017 și până în 31.12.2025 au fost confirmate 7377 focare de PPA la porcii domestici, din care 200 de focare la nivelul fermelor comerciale. În cadrul măsurilor specifice de combatere a PPA au fost neutralizate 2 milioane de animale, impactul social și economic fiind major. La nivelul populației de mistreți în perioada mai sus menționată au fost confirmate 8.000 cazuri de mistreți pozitivi.

La această dată, evoluția PPA a dus la blocarea întregului sector de creștere a porcine, producând pagube economice însemnate, prin cheltuielile impuse de combaterea bolii și prin pierderile înregistrate de producătorii de carne de porc cărora li se aplică restricții cu privire la circulația porcilor vii și transportul de material seminal, de carne, de produse și de subproduse provenite de la aceștia sistând comerțul intracomunitar și export de porcine și produse provenite de la acestea.

Populația de mistreți menține virusul în natură, reprezentând un rezervor permanent de infecție pentru porcii domestici.

În aceste condiții, managementul populației de porci mistreți trebuie să fie orientat în sensul reducerii densității până la un nivel de cel mult 0,5% mistreți pe km².

Cel mai recent audit din partea Comisiei Europene care a evaluat punerea în aplicare în România a controalelor în domeniul sănătății animale în ceea ce privește pesta porcină africană - DG(SANTE) 2024-8098, a avut loc în perioada 29 mai - 7 iunie 2024. Recomandările acestui audit sunt:

1. să se îmbunătățească gradul de respectare a cerințelor de trasabilitate a animalelor în exploatațile nonprofesionale și în fostele ferme de tip A, inclusiv asigurarea faptului că toate serviciile oficiale relevante au competența de a pune în aplicare dispozițiile naționale și ale UE prin sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive.

2. să se îmbunătățească gradul de respectare de către operatorii de exploatați nonprofesionale a cerințelor de biosecuritate pentru a preveni introducerea și răspândirea PPA.

3. să se asigure punerea în aplicare coordonată de către toate autoritățile relevante a măsurilor cuprinse în planul național de acțiune pentru mistreți care vizează menținerea sub control și reducerea populației animalelor respective și, prin urmare, evitarea răspândirii PPA și asigurarea prevenirii, a limitării răspândirii și a eradicării bolii.

4. să se îmbunătățească supravegherea PPA la mistreți prin abordarea deficiențelor de punere în aplicare, alinierea ei la cerințele relevante ale UE și la cele mai bune practici și asigurarea furnizării de date fiabile privind situația PPA la mistreți pentru o menținere sub control și o eradicare mai bune.

5. să se aplice măsuri eficiente de izolare a focarelor de PPA în exploatațile nonprofesionale, care să prevină răspândirea în continuare în zonele în care trasabilitatea insuficientă a animalelor, riscurile de mediu mari și măsurile preventive deficitare facilitează transmiterea locală a virusului pestei porcine africane.

Comisia Europeană, prin numeroase scrisori, cea mai recentă ARES (2025) 9026965 - 22/10/2025), și-a exprimat îngrijorarea cu privire la răspândirea continuă a PPA în România, fiind vizată în mod specific gestionarea focarelor PPA atât în exploatațile comerciale, cât și în cele non-comerciale. A atras atenția că evaluarea finală a răspunsurilor la recomandările formulate în urma misiunii de audit a Comisiei din 29 mai - 7 iunie 2024 - Raport DG(SANTE) 2024-8098 - a demonstrat necesitatea unor eforturi mai susținute în următoarele domenii critice:

- Trasabilitatea Animalelor: Asigurarea conformității cu cerințele de trasabilitate a animalelor, în special în exploatațile non-comerciale și în cele comerciale înregistrate, precum și garantarea faptului că toate instituțiile relevante pot aplica prevederile naționale și UE.
- Biosecuritate: Respectarea măsurilor de biosecuritate în exploatațile non-comerciale și în cele comerciale înregistrate.
- Măsuri de izolare a focarelor: Implementarea unor măsuri eficiente de limitare a focarelor PPA în exploatațile non-comerciale și comerciale înregistrate, pentru a preveni răspândirea ulterioară în zonele cu trasabilitate slabă, risc de mediu ridicat și măsuri preventive deficitare.
- Populația de Mistreți: Coordonarea implementării Planului național de acțiune pentru controlul populației de mistreți, în vederea evitării răspândirii bolii, precum și intensificarea supravegherii pasive a mistreților.

Drept consecință, Comisia Europeană a avertizat că, din cauza deficiențelor persistente, a situației epidemiologice înrăutățite și a lipsei de acțiuni corective eficiente, se ia în considerare continuarea aplicării corecțiilor financiare aplicate și în anii anteriori, prin reducerea cu 30% a co-finanțării UE a măsurilor de urgență împotriva PPA în România pentru anul 2023.

Elementele sus menționate constituie premisele unei situații extraordinare care impune adoptarea de măsuri imediate, în vederea modificării și completării cadrului normativ actual, astfel că neadoptarea acestor măsuri ar avea consecințe negative asupra identificării unor soluții viabile de prevenire și combatere a virusului PPA și ar pune în pericol siguranța și securitatea alimentară a României.

În aceste condiții, se impune modificarea și completarea, în regim de urgență, a cadrului legislativ primar specific aferent privind exploatațile de creștere a porcinelor și combaterea pestei porcine africane în România, respectiv Legea nr. 122/2023.

Prezentul proiect introduce măsuri ferme pentru limitarea răspândirii virusului:

- gestionarea agresivă a populației de mistreți: permite Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor să dispună extracția integrală a

mistreților din zonele afectate din jurul cazurilor de pestă porcină africană la mistreț, prioritar față de planurile cinegetice obișnuite;

- măsuri de control la frontieră: autorizează testarea obligatorie pentru PPA la porcii vii și produsele din carne din import/comerț intracomunitar în caz de risc major;
- sancțiuni severe: confiscarea animalelor și a mijloacelor de transport în cazul transporturilor ilegale, pentru a descuraja „piața neagră”.

Raportat la necesitatea promovării prezentului proiect de lege, aceasta este determinată de faptul că analiza aplicării Legii nr. 122/2023 a demonstrat că actualele mecanisme legislative nu pot opri „activitatea economică mascată” din spatele unor exploatații de subzistență care dețin zeci de porci fără îndeplinirea condițiilor de biosecuritate.

PPA nu mai este doar o problemă sanitar-veterinară, ci una de siguranță națională.

România riscă restricții comerciale și mai severe sau pierderea totală a credibilității pe piața unică dacă nu demonstrează că deține un control real asupra biosecurității și trasabilității.

Menținerea focarelor în exploatații noncomerciale cu densitate mare pune în pericol supraviețuirea marilor complexe porcine care asigură aprovizionarea populației. De asemenea, menținerea unei densități ridicate a populației de mistreț în anumite zone ale țării favorizează persistența virusului pestei porcine africane în mediul silvatic și constituie un factor de risc major pentru reapariția bolii în exploatațiile de porcine domestice, ceea ce impune consolidarea cadrului legal care să permită autorităților sanitar-veterinare adoptarea unor măsuri eficiente și proporționale de gestionare a populației de mistreț, în funcție de evoluția situației epidemiologice.

Totodată, este necesar a se avea în vedere faptul că transporturile ilegale de porcine și de produse din carne de porc continuă să reprezinte un vector important de răspândire a bolii, iar formularea actuală a sancțiunilor nu are un caracter suficient de descurajator, fiind necesară extinderea și clarificarea cazurilor în care se dispune confiscarea mijlocului de transport, ca măsură complementară esențială pentru combaterea fenomenului.

Toate aceste disfuncționalități identificate în aplicarea Legii nr. 122/2023 generează, în ansamblul lor, un risc major și iminent pentru sănătatea animalelor, pentru siguranța alimentară a populației și pentru stabilitatea economică a unui sector strategic, iar menținerea situației actuale ar conduce la agravarea pierderilor economice, la diminuarea încrederii partenerilor comerciali și la perpetuarea unei stări de vulnerabilitate sanitar-veterinară la nivel național.

Adoptarea acestor măsuri prin procedura legislativă obișnuită nu ar permite intervenția într-un termen compatibil cu urgența situației epidemiologice existente, fiind necesară o intervenție normativă imediată pentru prevenirea producerii unor consecințe grave și ireversibile.

Situația extraordinară generată de evoluția persistentă a pestei porcine africane, de impactul economic major asupra sectorului porcin și de vulnerabilitățile legislative constatate constituie o stare de fapt obiectivă, cuantificabilă și independentă de voința autorităților, care impune adoptarea de urgență a unor măsuri legislative pentru protejarea interesului public general.

Luând în considerare faptul că situația prezentată întrunește premisele unei situații urgente și extraordinare, care impune adoptarea de măsuri imediate în vederea stabilirii cadrului normativ primar potrivit, neadoptarea acestor măsuri, cu celeritate, poate avea consecințe negative, în sensul că ar conduce la perpetuarea riscului de extindere a focarelor de PPA, cu consecințe economice imposibil de cuantificat, concretizate prin închiderea unităților de producție, pierderea locurilor de muncă în spațiul rural și creșterea prețurilor la produsele alimentare de bază prin dependența totală de importuri, în condițiile în care situația prezentată constituie o stare de fapt obiectivă și extraordinară care nu suferă amânare, a fost elaborat prezentul proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 122/2023 privind exploatațiile de creștere a porcinelor și combaterea pestei porcine africane în România.

Implementarea acestor măsuri este crucială pentru eficientizarea luptei împotriva pestei porcine. Efectele vor fi vizibile direct în consolidarea sectorului zootehnic și în creșterea autosuficienței alimentare a României.

Inițiatori,

Tánczos Barna - Senator UDMR

Ionel Ciunt - Deputat PSD

Sebastian Cernic - ~~Sen~~ator USR

Könczei Csaba - Deputat UDMR

George Scarlat - Deputat PNL

Călin-Gheorghe Matieș - Deputat AUR

Nr.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătura
1.	TÁNCZOS BARNA	UDMR	
2.	IONEL CIUNT	PSD	
3.	SEBASTIAN CERNIC	USR	
4.	KÖNCZEI CSABA	UDMR	
5.	GEORGE SCARLAT	PNL	
6.	CĂLIN-GHEORGHE MATIEȘ	AUR	
7.	MAGYAR CORINA-BALINT	U.D.M.R.	
8	KOCSOR KÁROLY	UDMR	
9	Hilke's Felke	UDMR	
10	SERES JENŐ	UDMR	
11.	MARKS ATTILAGABOR	UDMR	
12	GÁL KÁROLY	UDMR	
13	FLOA (CASSI)	AUR	
14	Priescu Ionel	AUR	
15.	Veloscu Ederim Bogdan	AUR	
16	HAYDU GABOR	UDMR	
17	RIGMAN CIPRIAN	USR	
18	JAMOILĂ ION	PSD	
19	BIRÓ ROZÁLIA-IBOLYA	UDMR	
20	LADANI LALWI-ZOV	UDMR	

